

MAGYAR POSTA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M. KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG
MEGBIZÁSÁBÓL A M. KIR. POSTA JOGÁSZ-ÉS MÉRNÖKTISZTVISELŐI
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

FŐSZERKESZTŐ: Dr. FORSTER KÁROLY M. KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓ-HELYEITTES

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. PÁZMÁNY ÖDÖN

M. KIR. POSTAIGAZGATÓ

TÁRSZERKESZTŐ:

RÁKOSI GYÖRGY

M. KIR. POSTAMŰSZAKI TANÁCSOS

Zrinyi Miklós hírszolgálati szervezete.

Írta: Dr. SEMJÉN BELA m. kir. postaforgalmi igazgató.

(Folytatás.)

A Mohácsot követő első évtizedekben, a török előrenyomulás idején a magyar végvárak hírlövésének ugyanaz az értelme volt, mint a török történetíró ugyanebben az időtájban a havalei pattantyúsok jelzéseinek tulajdonított. E lövések hívták fel a föld népét arra, hogy lakóhelyét elhagyva előre meghatározott helyre meneküljön. A magyar végvárak azonban nem egyenként adták le jelzéseiket, hanem egymást értesítve, s ezzel összefüggő láncolatot alkotva igen nagy távolságokra juttatták el a törökök közeledésének hírét. Az 1546. évi június 18-án Kanizsáról jelentették hogy törökök jönnek. „Quibus intellectis statim ad omnia castra nunciavimus, ut sonitum bombardarum darent, quo misera plebs aufugerat.”²³⁾

Zrinyi tehát azzal, hogy a felügyelete alá tartozó végeken a hírlövésnek másfél század óta gyakorolt szokását kiterjesztett mértékben használta fel, csak szervező képességét csillogtatta meg. Alkotó erejét a híradótornyoknak az a kiterjedt védelmi rendszere szemlélteti, melyet a világot járt és a haditudományban kiválóan kiképzett török utazó is csodálkozva emleget. Ezek az őrtornyok nem húzódtak keskeny csík gyanánt a széleken, hanem széles övben sugárszerűen, egymás után sorakoztak. Ily módon a védelmi berendezés nemcsak emlékeztetett a régi magyar gyeppurendszerre, hanem azzal tökéletesen meg is egyezett.²⁴⁾ A tornyok elhelyezése mindkét rendszernél azt mutatja, hogy az örök főfeladata nem a betörő ellenségnek harccal való feltartóztatása, mint inkább a fenyegető veszedelemről való híradás volt.²⁵⁾

Az előadottak alapján megállapíthatjuk, hogy Zrinyi Csáktornyan élénk

²³⁾ Takáts Sándor: Magyar tüzes és lövészerszámok. Századok. 1908. 51. l. Közös p. ü. lt. Hung. 1546.

²⁴⁾ Szerző id. m. 451. l.

²⁵⁾ Pais Dezső: Kék-kend. Kőrösi Csoma Archivum. 1921. 273. l.

hírszolgálati központot rendezett be, ahol úgy a végekre, mint az ország egyéb részeibe irányuló erős hírszolgálati forgalom bonyolódott le. E központnak az állami hírszolgálathoz való kapcsolatát, ami kétségtelenül fennállott, még nem látjuk világosan, azt csak beható levéltári kutatás tisztázhatná. Mindenesetre tény az, hogy a diadalmas hadvezérnek azokat a győzelmeket, amelyek őt a magyarság vezetőjévé avatták és világhírét megalapozták, nem utolsó sorban fejlett és szervezett hírszolgálati eredményezte. Ennek megszervezésével tehát nagy terveit kovácsolta, mert így alapjait vetette meg az önálló honvédelmi szervezetnek s végső fokon egyik fontos eszközt alkotta meg a nemzeti függetlenség visszaszerzésének.

Montecucoli fővezér, Zrinyi méltatlan ellenfele a szentgotthárdi diadal után elismerte, hogy a fényes győzelmet nagyrészt Pakay Benedek pozsonyi főpostamesternek és személyzetének köszönhette, akik idejében történt hírközvetítésükkel a hadak gyors átcsoportosítását lehetővé tették.²⁶⁾ Zrinyi harcairól ily adatunk nem maradt fenn. Minthogy azonban ő volt az első magyar író aki a hír törvényeit vizsgálta és egyben ő volt az első katona, aki az e téren elért eredményeket a gyakorlatba átültette, nem tartjuk lehetetlennek, hogy szerencsés ellenfele nagyrésztben az író-hadvezér hírszolgálati szerveit és berendezéseit használta fel a szentgotthárdi csata eldöntésénél. Ez azért is valószínűnek látszik, mert Zrinyi-Ujvárnak védelem nélkül történt feladása miatt az igazságát Bécsben kereső hősünket különféle ürügyek címén hetekig ott visszatartották, míg csapatai Montecucoli parancsnoksága alá kerültek. Így a diadal idegen kezekbe jutott. A magyarság reményei megsemmisültek s a vezér sorsa is beteljesedett. Beigazolódott az Adriai-tengernek syrenáját díszítő jelmondat igazsága: „Sors bona, nihil aliud.” De beigazolódott a Vitéz hadnagy megállapítása is: „Hírrel viseltetnek a hadakozások.”

(Vége.)

*

Nachrichtendienst von Miklós v. Zrinyi. Dr. BELA SEMJEN, Postamtsdirektor. (Fortsetzung.)

*

L'organisation postale de Miklós de Zrinyi. M. le Dr. BELA SEMJEN, Directeur de bureau de poste. (Suite.)

²⁶⁾ Munkás id. m. 161. 1. Kemény Lajos: Emlékek Pozsony multjából. Híradó, 1934. VI. 10.

FELTEN és GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár rt.

Budapest, X., Budafoki-út 60.

Telefon: 258-880.

A m. kir. posta kezdő személyzetének alapkiképzése kincstári hivataloknál.

Írta: DÓCZI ISTVÁN m. kir. postafelügyelő.

A m. kir. posta személyzetének utánpótlása a többszörös területgyarapodás erős létszámszükségletei és a második világháború súlyos teherpróbái következtében jelentősen megnehezedett. Legnagyobbrészt újonnan felfogadott munkaerőkkel — részben csak átmenetileg alkalmazott ideiglenes munkaerőkkel — biztosíthatjuk a végrehajtó szolgálat zavartalan működését. Ugyanakkor nem szabad szemelől téveszteniünk a posta jövő érdekeit és gondoskodnunk kell új postás nemzedék neveléséről, irányításáról, szakképzéséről, s nem utolsó sorban az egészséges kiválasztás előfeltételeinek megteremtéséről.

Ebben a tanulmányomban csak a kincstári személyzettel foglalkozom. Ennek a személyzetnek a kiképzése általában kettős irányú követelményekkel lép fel. Az egyik követelmény az újonnan felfogadott alkalmazottat a kezdeti fokon foglalkoztató hivatal szempontja, a másikat a posta magasabbrendű érdekei szabják meg. Az egyik követelmény: azonnal alkalmazható munkaerőt állítani a munkahelyekre. A másik: alaposan szakképzett, széles látókörű, megfelelő lelki beállítottságú szakmunkásokat és vezető tisztviselőket nevelni a jövő számára.

Ennek a kettős célnak a szemelőtt tartásával a posta szolgálatába lépő új munkaerőt úgy kell irányítani, hogy az nyomban elsajátítsa azokat a legszükségesebb, főképp gyakorlati ismereteket, amelyekkel alkalmazásának kezdetén csekélyebb felkészültséget kívánó munkahelyeket önállóan tölthet be. Ezt követőleg tervszerű irányítással fokozatosan sajátíthatja el az egyre több szakismeretet igénylő munkahelyek feladatköreinek láncolatosan egymásba folyó ismeretanyagát. Ez által több munkahelyre beosztható, egyre képzetebb és használhatóbb lesz hivatala számára.

A kiképzés távolabbra mutató iránya a fejlődés, a színvonalemelés, a vezetőképzés soha szem előtt nem téveszthető céljait szolgálja. Itt már nem csupán a szakismeretek teljes mérvű megismerése, a látókör bővítése a cél. Mellőzhetetlen feladatként jelentkezik az új munkaerők beolvasztása az intézmény személyzetének sajátos lelkiségébe.

Elsőrendű követelmény az egészséges kiválasztás folyamatának biztosítása. A szolgálat szellemétől, hivatástudattól áthatott, széles látókörre támaszkodó, kezdeményező erővel és önálló cselekvőképességgel megáldott munkaerőket kell vezetőszerphez juttatni. Ezt a magasabbrendű célt szolgálja az egyes hivatott vezetők le nem becsülendő ösztönző, támogató és egyengető munkáján kívül a különböző szaktanfolyamok sora. A fogalmazói, hivatalvezetői kiképzés, a közigazgatási vizsga, a szaksajtó, a szakelőadások, stb.

A továbbiakban a végrehajtó szolgálatnál alkalmazott új munkaerők első gyakorlati kiképzésének kérdésével kívánok foglalkozni.

Kétségtelen és a tapasztalat is azt mutatja, hogy az a postaalkalmazott, aki mint kezdő munkaerő valamely hivatal körébe lép, az első útmutatásokat, az első, sokszor döntő irányú benyomásokat azoktól kapja, akik mellé az első

gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából beosztják. Igen lényeges tehát, hogy a még minden tekintetben irányításra szoruló kezdő munkaerő az első gyakorlati útmutatást a gondolkodás és magatartás tekintetében teljesen kifogástalan alkalmazottól kapja.

Az új munkaerő számára legcélszerűbb a legkevesebb szakismeretet igénylő és lehetőleg a legkisebb forgalmat lebonyolító munkahelyet kiválasztani első beosztásként. Nagyobb hivatalokban választhatunk olyan munkahelyet, amelyen ugyanabban a feladatkörben egymás mellett többen is működnek. Itt a már magára hagyott, de még tapasztalatlan kezdő munkaerő a szükséges közvetlen útbaigazításokat a már gyakorlott kartársaitól lépten-nyomon megkaphatja. A tapasztalat azt mutatja, hogy a kezdő munkaerők nagyobb bizalommal és szívesebben fordulnak kérdéseikkel beosztott társaikhoz, mint a csoport-, osztály- vagy hivatalvezetőhöz. Az új alkalmazott első munkahelyként jelleg és nagyság szerint minden hivatalban más és más munkakör jöhet számításba. A különleges feladatokat végző budapesti nagyhivataloktól eltekintve a postahivatalok általában a posta minden munkakörét felölelik különösen vidéki városainkban. A jövő nemzedék alapkiképzése szempontjából tehát elsősorban ezek a nagyobb vidéki hivatalok jöhetnek számításba. De ezeknél a hivataloknál is legelső lépésként a legalkalmasabb a felvétellel és értékcikkárúsítással foglalkozó munkahely. Tagadhatatlan, hogy a közönség szempontjából bizonyos mértékig hátrányos, ha a felvevőmunkahelyeken még alig képzett, a közönséggel való érintkezésben még alig jártas alkalmazottal találja magát szemben. Ez a körülmény azonban szinte elkerülhetetlen, a kiképzendő munkaerőre pedig elsőrendű fontosságú. A felvevő munkahelyeken a gyakorlati ismeretek sajátíthatók el ugyanis a leggyorsabban. Ugyanakkor itt ismerkedhetnek az új alkalmazottak a postaszolgálat elemeivel: postai értékcikkkel, azok kezelésével, a küldeményfajokkal, a küldemények felvételeinek általános és fajonkénti szabályaival, nemkülönben a pénzkezeléssel. Általában olyan ismeretek megszerzésére nyílik itt lehetőség, amelyeket csupán elméletben megtanulni nem lehet.

Sokkal könnyebb a helyzet a tervszerű kiképzés során a többi osztályok teendőinek elsajátításánál. Az új munkaerő egyre tájékozottabb lesz a hivatalban és a közönséggel való érintkezésben egyre nagyobb tapasztalatra tesz szert. Az újabb osztályok ismeretei (nem számítva ide a nehezebbeket, valamint a távíró és távbeszélő gépszolgálatot) már az első munkahelyen való működése szabad perceiben megszerezheti. Azoknál a hivataloknál, ahol ezt a létszámviszonyok megengedik, célszerű az új munkahely elfoglalása előtt az osztály teendőinek elvégzésében még járatlan kezdőt egy-két napra tanulóként beosztani. A nagyobb gyakorlatot kívánó munkahelyeken ez egyébként elkerülhetetlen. A tanulónapok alatt az osztály működésének ellátásában kellő gyakorlattal és tapasztalattal rendelkező tisztviselő ügyeljen fel munkájára, adja meg a szükséges útbaigazításokat és tanácsokat.

A gyakorlatra beosztott kezdő munkaerők tervszerű váltásával az általános és alapos kiképzés elenére is jóformán alkalmazásuk első napjától a teljes mértékű munkaerő szerepét töltik be. Ezzel a kiképzési módszerrel a kezdő munkaerők hónapról-hónapra más munkakörben foglalkoztatva, hivataluk összes munkahelyeinek teendőit elsajátíthatják.

Ezzel aránylag rövid idő alatt komolyabb munkahelyek ellátására alkal-

masszá teszik magukat. A postakezelés alapos megismerése után pedig szakemberekké válva kitűnő anyagot szolgáltatnak a vezetőszerpekre való kiválasztásnak. Magára a kiképzőhivatalra nézve rendkívül előnyös az a körülmény, hogy a kezdő munkaerő az egész kezelést mielőbb megismerve, a hivatal munkakörei között tájékozott és bármikor bármelyik osztályhoz beosztatható. De e rendszer alkalmazásának az egész személyzetre is kedvező hatása van. A kezelőszemélyzetnek a különböző munkahelyeken való rendszeres váltása elejét veszi a kifogásolható házi szokások kialakulásának, a munkaerők egyoldalú kifejlődésének, a munkakörök közötti válogatásnak, s az egyeseknek állandóan terhesebb teendőkkel való megterhelésének.

A posta minden üzletágával foglalkozó középnyagságú hivatalt véve alapul, az előbb ismertetett kiképzés fokozatosan a következő osztályoknál történhetik a legcélravezetőbben: ajánlásfelvétel, csomagfelvétel, táviratfelvétel, nyilvános távbeszélőállomás kezelése (mindezek rendszerint értékckikárusítással egybekötve), csekkbefizetés, csekk- és utalványbefizetés, takarékkezelés, kifizetés, rovatolás, kiosztás, leszámolás, leadás, pénztári tiszt, helyi távbeszélőkapcsolás, helyközi távbeszélő szolgálat, táviratkiosztás, Morse-gépkezelés. A gyakorlati kiképzés sorrendjét és ütemét a hivatal jellege, forgalmának nagysága, sajátos viszonyai, munkahelyeinek terheltsége, a kiképzésre váró személyzet száma, a létszám és a betegségi viszonyok szabják meg.

Különbséget kell tenni az állandó és az ideiglenes jellegű személyzet között. Az előreláthatólag csak átmenetileg alkalmazott ideiglenes munkaerőt csupán csak olyan munkahelyekre kell beosztani, amelyek ellátására könnyen kiképezhető és ahol rá elsősorban van szükség. De az ideiglenes munkaerőkkel is ajánlatos több osztály teendőit elsajátítani.

A táviróval és távbeszélővel egyesített középhivatalokba beosztott, előreláthatólag végleges alkalmazottnak tekinthető női munkaerőknél kettősirányú kiképzés lehetséges. Az egyik csoport a táviró és távbeszélő, a másik postai kiképzésben részesülhet elsősorban. Így mindegyik ágazatban rövid idő alatt aránylag kelő gyakorlatot szerzett kellő munkaerők állanak rendelkezésre. Később sor kerülhet a két csoport fokozatos felcserélésére és így teljesesé válik az általános kiképzés.

A véglegesnek tekinthető kezdő munkaerőkre, elsősorban pedig az intézet jövő vezetőit adó forgalmi tisztviselőkre nézve rendkívül fontos, hogy az összes kezelési osztályokon minél előbb végighaladjanak. Látóköriük ugyanis postai vonatkozásban ezáltal szélesedik olyanná, hogy a hivatalban — tehát nemcsak egy-egy munkakörben — teljes értékű munkaerőkké válnak. A hivatali kiképzést követő tanfolyamokon és vizsgákon pedig alapos gyakorlati szakismereteket támaszkodhatnak. Később soraikból kisebb-nagyobb vezetőszerpekhez jutó alkalmazottak a kezelés teljes ismeretének birtokában és gazdag tapasztalatokkal rendelkezve vállalhatják az ellenőrzés, irányítás és a vezetés sokoldalú feladatát.

Van ennek a lépcsőzetes kiképzési rendszernek egy le nem becslhető lélektani előnye is. A kezdő munkaerőbe lelkesedést önt a hónapról-hónapra bekövetkezendő változatosság és az egyre szélesedő szakismeret szinte szórazókózásszerű elsajátítása, valamint mindig jelentősebb feladat végzésére való alkalmasság tudata.

Nagy vonalakban ez a helyzet az altiszt munkaeőknél is. Az altiszt munkaeőket elsősorban kevés szakismeretet kíván, leginkább belső munka-

körökben kell alkalmazni. Ilyen munkakörök a belszolgálat, a levélbélyegzés, táviratkézbésítés, küldönccszolgálat, csomagmérlegelés. Csak ezek alapos megismerése után ajánlatos beosztani kézbesítőhivataloknál a könnyebb járásokba, itt is néhány napig tanulóként a rendes kézbesítő mellé levélkézbésítőnek, később csomag- és pénzkézbesítőnek. Az irányítóhivatalokban ugyanígy levélfeldolgozóknak, végül a szükséges irányítási ismeretek megszerzése után levélirányítóknak és mozgópostakezelőnek. Természetesen itt is hivatalonként más és más adottságokhoz kell alkalmazkodni a kiképzés folyamatának.

A szakképzett osztálykezelő ténykedésén túl, aki az egyes osztályok teendőit ismerteti meg a kezdő munkaerővel, igen nagy szerep jut az első gyakorlati kiképzésnél az állandó ellenőrzésnek és irányításnak is. Igen fontos, hogy a felvételi munkahelyek teendőit kiválóan szakképzett és megfelelő lelki beállítottsággal rendelkező tisztviselő (osztály- vagy csoportvezető) irányítsa, vagy ellenőrizze, aki azután a közönséggel érintkező régi és új munkaerőket állandóan helyes magatartásra ösztönzi. Ugyanakkor ténykedésével biztosítja a kezelés szabályszerűségét. Felelős szerep jut itt a főpénztárosra és a számadásfelülvizsgálóra. Náluk nem elegendő a szakismeret, feltétlenül szükséges az új munkaerők nevelésére, irányítására képesítő lelki beállítottság és a széles látókör. Ezek szerint a kiképző hivatalokban elsőrendű fontosságú a felvételi csoport-, vagy osztályvezető, a főpénztáros és a számadásfelülvizsgáló kiválasztásának kérdése. Ahol ez a kiválasztás szerencsés módon történt meg, ott az új munkaerők gyakorlati kiképzése is kiváló eredménnyel jár.

A gyakorlati kiképzéssel párhuzamosan kell haladnia az elméleti oktatásnak és a postásszellemben való nevelésnek. Ezek az oktató-tisztviselő feladatai. A kezdő munkaerőkkel időközönként elméleti síkon is foglalkozni kell. Leghelyesebb ezt csoportosan végezni. Itt már nem szabad csupán a gyakorlati követelményekhez szükséges elméleti ismeretek megszerzésére szorítkozni. Foglalkozni kell olyan kérdésekkel is, amelyek a kezdő munkaerők általános irányú tájékoztatására, postás szellemben való nevelésére alkalmasak, amelyek az új munkaerőket a pályakezdés nehézségeinek lelki zökkenőin átsegítik. Itt szerepet kell vállalnia a hivatalvezetőnek is. Igen alkalmasak ezek az oktatóórák arra is, hogy a kezdő alkalmazottak tartózkodás nélkül adhassák elő saját problémáikat, s azokra postás szemszögből megfelelő megvilágítást kaphassanak. Ezt az alkalmat kell felhasználni arra is, hogy az összetrtás gondolata gyökeret verjen az új munkaerők lelkében.

A társadalom különböző rétegeiből adódó alkalmazottakból ilyen módszer szerint hivatástudattól áthatott, öntudatos, hivatala érdekeivel szívvel-lélekkel törődő, lelkes munkás gárdát lehet nevelni. Ennek a gárdának a tagjait maga a munka, a feladat lelkesíti, elegendő a feladat meglátása vagy az egyszer elhangzó kérő szó és a postaszolgálatban igen gyakran előforduló legterhesebb túlórázást is vidám lélekkel vállalják.

A világháború utáni elrendeződés az egész emberiség politikai, társadalmi és gazdasági szerkezetében nagy átalakulásokat idéz elő. Így lesz ez hazánkban is. Az ismeretlen igényekkel jelentkező jövő feladataira minden intézménynek jóelőre fel kell készülnie. Ez csak úgy lesz lehetséges, ha már ma a jelenlegi háborús erőfeszítések közepette a jövő alapjainak lerakását is szolgáljuk. Itt a legfontosabb a jövő feladatainak végzésére hivatott nemzedék

nevelése és a vezetőszerelvekre már most a teherpróbák mércéje alatt történő kiválasztás. Fokozott mértékben vonatkozik ez a m. kir. postára, melynek teljesítményével szemben a háború után meginduló újjászervezés, a fellendülő gazdasági élet előreláthatólag igen nagy igényekkel jelentkezik majd.

Die erste Berufsbildung des neuen Postpersonals im Verkehrsdienst. ISTVÁN DÓCZI, Postinspektor.

Im Verkehrsdienst war es immer ein Problem den neuangestellten Arbeitskräften den ersten praktischen Fachunterricht zu erteilen. Der Verfasser befasst sich mit dieser Frage und legt einige Vorschläge vor. Laut dieser Vorschläge könnte die erste Ausbildung der jungen Beamten in den kleinen Postämtern am geeignetsten erfolgen und mit dem Annahmedienst angefangen werden. Die Angestellten können sich die weiteren Fachkenntnisse in ihrer freien Zeit nach einem im voraus festgesetzten Plan aneignen.

La première formation professionnelle du personnel récemment engagé dans le service d'exploitation. ISTVÁN DÓCZI, Inspecteur de poste.

Dans le service d'exploitation, il fut toujours un problème d'assurer aux jeunes employés la première formation professionnelle. L'auteur s'occupe de cette question et fait connaître ses propositions y relatives. Selon ces propositions, le premier enseignement pratique des nouveaux employés pourrait avoir lieu le plus avantageusement dans les bureaux de moindre importance et commencé par le service de réception. Les employés peuvent s'acquérir les autres connaissances professionnelles dans leur loisir d'après un projet d'établir à l'avance.

MŰSZAKI KÖZLEMÉNYEK

Technische Mitteilungen. — Articles techniques.

Különböző távbeszélő vezeték-típusokból összeépített inhomogén áramkörök üzemi csillapítása a vivőfrekvenciás tartományban.

írta: TOMITS IVÁN m. kir. postaműszaki igazgató.

I. rész. Az áramkörben csupán csak egyetlen reflexiós hely van.

Ismeretes, hogy távbeszélő áramkörök üzemi csillapítása az egész átviteli frekvenciasávban általában akkor a legkisebb, ha a benne foglalt áramkör-részek hullámellenállásai egyformák, mert ilyenkor az egyes áramkör-típusok találkozási vagy ütközési helyein nem jönnek létre energia-visszaverődések, azaz reflexiók. Ebben az esetben az áramkör csillapításának mérését a végeken a közös hullámellenállással egyenértékű impedancia-lezárásokkal kell végrehajtani; az így nyert csillapítás értéke egyenlő az egyes áramkör-részek hullámcsillapításainak összegével. Ez az addíciós tétel azonban nem érvényes akkor, ha az egyes áramkör-típusok találkozási helyein fellépő reflexiós

tényezők a 0-tól különböznek. A reflexiós tényező értéke, mint ismeretes, a Z_1 és Z_2 hullámellenállású vezeték-típusok ütközési helyén

$$\rho = \frac{Z_2 - Z_1}{Z_2 + Z_1} \quad \dots 1)$$

Amennyiben az ütközési helyeken, továbbá az összeköttetés véglezárasainál fellépő reflexiós tényezők nem mind 0-ok, az összeköttetés üzemi csillapítása általában nagyobb a hullámcsillapítás összegénél, mivel a reflexiós helyeken áthaladó energiák az átviteli sávban általában veszteségeket szenvednek; kivételesen előfordulhatnak ugyan egyes frekvenciáknál csillapításjavulások is, ezek azonban rezonanciaszerű viselkedést mutatnak és így csak igen keskeny frekvenciasávban léphetnek fel.

A reflexiós jelenségek szerepe különösen fontos a vivőfrekvenciás távbeszélő technikában, ahol tudvalevően mind a kábel-, mind pedig a légvezeték-áramkörök hullámcsillapításainak fajlagos értéke, — főként a magasabb vivőfrekvenciáknál, — elég tekintélyes. Az összeköttetések méretezésénél emiatt az áthidalható távolságok értéke a gyakorlatban meglehetősen korlátozott; az egyes vivőáramú végállomások és az egymásután következő közbenső erősítők közt fekvő távolságok nagyságát ugyanis mindig úgy kell lerögzíteni, hogy az átvitel a vivőfrekvenciás tartomány legmagasabb frekvenciái mellett, továbbá a legkedvezőtlenebb atmoszférikus viszonyoknál is, üzemszerűen mindig kielégítő legyen. Érthető tehát, hogy a kellő hatástávolság biztosítására igyekszünk minden csillapítást növelő okot lehetőleg elkerülni, illetőleg azok hatását kiküszöbölni vagy redukálni.

A reflexiós helyek ártalmatlanná tételére az üzemben transzformátoros illesztéseket szoktak alkalmazni. Habár az ilyen illesztések jól szerkesztett transzformátorokkal kifogástalanul működnek, mindamellert használatuk az összeköttetés közbenső helyein gyakran sok nehézséget okoz. Ilyen nehézségek pl. az alábbiak:

a) Rendkívül nehéz olyan vonaltranzlátort készíteni, amely jó átviteli tényezővel a hangfrekvenciás és vivőfrekvenciás tartományokban egyidejűleg egyformán jól használható. E nehézségek megkerülésére pl. a légvezeték-oszlopról a központba vagy az erősítő állomásra kábelen befutó hangfrekvenciás csatornát az összes vivőfrekvenciás csatornáktól már előre el szokták választani; ez úgy történik, hogy az oszlopon elhelyezett szűrőkkel a légvezetéken befutó hangfrekvenciás és a vivőfrekvenciás csatornákat két külön kábel-áramkörtön vezetik be a központba vagy az erősítő állomásra; így most már az elágazási helyen (oszlop) külön illesztendő transzformátor használható, egy a hangfrekvenciás áramkörhöz, egy pedig az összes vivőfrekvenciás csatornákhöz.

b) Üzemfenntartás és üzemellenőrzés szempontjából fontos, hogy a hangfrekvenciás, azaz fizikai áramkör a vonalon fémesen folytatódjék és útja ne legyen transzformátorok által egyenáramra megszakítva (induktív transzformátor), vagy pedig rövidre zárva (autotranszformátor). Ezáltal ugyanis az egyenáramú vonalmérések kivitelezése és a vonalhibáknak mérés útján való felkeresése gyakorlatilag úgyszólván lehetetlenné van téve. Igaz ugyan, hogy ezen segíteni lehet azáltal, hogy kint a vonalon lévő transzformátor primér

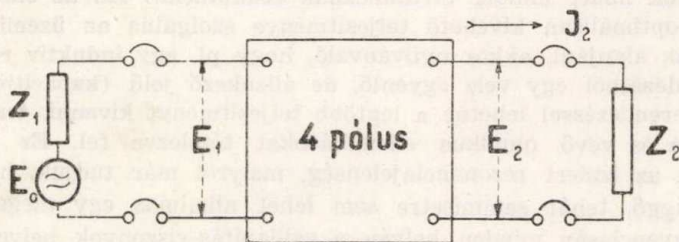
és szekundér tekercseit a középen megnyitjuk és a folytatódó végeket páronként egyesítve, azokat egy elég nagy kondenzátorral áthidaljuk; az ilyen transzformátor azonban a 20—50 periódusú csengető áramokat rendesen nem tudja kielégítően átvinni, minek következtében a fizikai (hangfrekvenciás) csatorna üzeme már zavarva van.

Nyilvánvaló, hogy olyan távbeszélő légvezeték-áramköröknél, melyekben különböző légvezeték-típusok és esetleg hosszabb-rövidebb kábelszakaszok is foglaltatnak, fontos annak előzetes felismerése, hogy hol vannak komoly reflexiós helyek, azok milyen szerepet játszanak az üzemi csillapítás értékének növelésében s így előre megállapítani tudni, hogy hol indokolt ellenrendszabályok alkalmazása és hol nem. Helytelen volna pl. olyan reflexiós helyeket, melyek jelenléte csak lényegtelen módon emeli az összeköttetés üzemi csillapítását, védekezésképpen illesztőtranszformátorokkal ellátni, mert ezek a jelentéktelen csillapítástöbbletet ugyan megszüntetnék, viszont azonban az alkalmazott transzformátor saját csillapítása az üzemi csillapítást ismét megnövelné, miáltal a transzformátor használata illuzóriussá válnék. A tervező mérnökre hárul tehát az a feladat, hogy a reflexiós jelenségek természetét, — legalább a gyakorlatban nagy szerepet játszó vivőáramú üzemben, — megismerje és annak befolyását a csillapításra vonatkozóan legalább is durván megbecsülni tudja. Sokaknál gyakran tapasztalhatunk a reflexiók miatt indokolatlan félelmet, másoknál pedig ugyane jelenségek hatásának helytelen megítélése következtében a reflexiós jelenségek lebecsülését.

A mondott okokból az alábbiakban egyszerűsített formában kívánunk foglalkozni a távbeszélő légvezeték-összeköttetések üzemi csillapítás-értékeivel a vivőfrekvenciás tartományokban és pedig azokban az esetekben, mikor az összeköttetés inhomogén, tehát abban különböző hullámellenállású áramkörrészek is foglaltatnak (légvezetékek és kábelek). Teljesség kedvéért azonban bevezetőül először az üzemi csillapítás fogalmát óhajtjuk ismertetni.

1. A négy pólus üzemi csillapítása.

Legyen adva egy tetszésszerű négy pólus, pl. jelen esetünkben egy távbeszélő áramkör, melynek elejére E_0 elektromotoros erejű hang- vagy vivő-

1. ábra.

frekvenciás váltakozó áramú áramforrás van rákapcsolva egy adott Z_1 komplex belső ellenállással; a négy pólus végén egy ugyancsak komplex ellenállású Z_2 terhelés szolgál az átjutott energiának felvételére (lásd 1. sz. ábra).

Amennyiben a négy pólus elejét lezáró adóoszillátor és a távolvégre rá-

kapcsolt terhelés impedanciái tisztán ohmikus jellegűek ($Z_1 = R_1$ és $Z_2 = R_2$), mint ahogy az a gyakorlatban sok esetben valóban úgy is van, az üzemi csillapítás fogalmát a következő módon lehet definiálni:

Határozzuk meg először azt a teljesítményt, amelyet az R_1 belső ellenállású és E_0 elektromotoros erejű oszcillátorból optimálisan ki lehet venni; állapítsuk meg ezután a R_2 véglezárás által valóban felvett teljesítményt. Ekkor az üzemi csillapítás fogalmának meghatározására az alábbi formula szolgál:

$$b_{\text{üzemi}} = b_{\bar{u}} = \log \left| \frac{\sqrt{\text{az oszcillátorból maximálisan kivehető teljesítmény}}}{\text{a négypólus végén felvett teljesítmény}} \right|$$

Ezt a definíciót arra az esetre, ha Z_1 és Z_2 impedanciák akár ohmikusak, akár pedig komplex jellegűek, szóval reaktanciákkal is bírnak, nemzetközi megállapodás alapján egy újabb definíció váltotta fel, mely a fent tárgyalt régebitől csak abban különbözik, hogy a négyzetgyök alatti teljesítmény-fogalmak helyébe mindenütt az ú. n. látszólagos teljesítmény (Scheinleistung) lép, amely tudvalévően az adóoszcillátor optimális igénybevételénél vagy a négypólus végén fellépő feszültségek és áramerősségek egyszerű szorzataiból adódik. Tehát 1. alatti ábránkban

$$b_{\bar{u}} = \log \left| \sqrt{\frac{\frac{E_0 \cdot E_0}{2 \cdot 2 Z_1}}{\frac{E_2 \cdot E_2}{Z_2}}} \right| = \log \left| \sqrt{\frac{\frac{E_0^2}{4} \cdot Z_2}{E_2^2 \cdot Z_1}} \right| = \log \frac{E_0}{2E_2} \cdot \sqrt{\frac{Z_2}{Z_1}} \dots 2)$$

A formula első négyzetgyökös részének számlálójában szorzatban szerepel az a feszültség és áramerősség, melyeket akkor mérünk, ha az oszcillátort saját belső ellenállásával (Z_1) zárjuk le; ez az optimális látszólagos teljesítmény. Ugyanott a nevezőben látható szorzat a Z_2 végpontjain fellépő feszültségből és ugyanoda bele folyó áramerősségből van képezve.

A definíciónak ezt a korszerűsítését a gyakorlati élet követelte meg. Vívőfrekvenciás üzemeknél a végkészülékek és erősítők impedanciái az alkalmazott szűrők miatt mindig tartalmazznak reaktanciát. Ha az energiát leadó berendezés optimálisan kivehető teljesítménye szolgálna az üzemi csillapítás definíciójának alapjául, akkor nyilvánvaló, hogy pl. egy induktív reaktanciájú leadó berendezésből egy vele egyenlő, de ellenkező jelű (kapacitív) reaktanciájú vevőberendezéssel lehetne a legtöbb teljesítményt kivenni, természetesen egyenlő adó és vevő ohmikus ellenállásokat tételezve fel. Ez pedig nem egyéb, mint az ismert rezonanciajelenség, melyről már tudjuk, hogy erősen frekvenciafüggő, tehát semmire sem lehet alkalmas egy megadott teljes átviteli frekvenciasáv minden helyén a csillapítás-viszonyok helyes jellemzésére. Különbözik is az adó- és vevőberendezésekben szereplő katódcsövek működésére nem a rácskörbe bejuttatható teljesítmény nagysága a mértékadó, hanem a katódcső rácsára juttatott feszültségé.

A 2. alatti újabb definíció nyilvánvalóan azonos a régivel, ha az oszcillátor belső ellenállása és a terhelés tisztán ohmikus jellegűek.

Az üzemi csillapítás 2. alatti definíciója akkor is érvényes, ha az osz-

cillátor és terhelés közt egyáltalában nincsen négypólus. Ilyenkor a látszólagos teljesítmények kiszámítása alapján

$$b_{\bar{u}} = \log \left| \frac{\frac{E_o \cdot E_o}{2 \cdot 2 Z_1}}{E_o \cdot \frac{Z_2}{Z_1 + Z_2} \cdot \frac{E_o}{Z_1 + Z_2}} \right| = \log \left| \frac{(Z_1 + Z_2)^2}{4 Z_1 Z_2} \right| =$$

$$= \log \left| \frac{Z_1 + Z_2}{2 \sqrt{Z_1 Z_2}} \right| = b_{\bar{u}k.} \dots 3)$$

Ha tehát Z_2 különbözik Z_1 -től, vagyis az illesztés hibás, az üzemi csillapítás már nem 0, hanem az ütközési hely illesztési tökéletlenségéhez mérten egy bizonyos pozitív érték. E csillapításrész neve a technikai irodalomban ütközési csillapítás (Stossdämpfung, jele $b_{\bar{u}k.}$).

Minthogy a jelen esetben $p = \frac{Z_1 - Z_2}{Z_1 + Z_2} \neq 0$, az első pillanatra úgy látszik, mintha ezt a csillapítást az ú. n. illesztési reflexió okozta volna. Valóságban azonban ez nem lehetséges, mivel a reflexiós jelenségek csak olyan nagykiterjedésű áramkörökön léphetnek fel, ahol az energia tovaterjedésére gyakorlatilag véges idő szükséges. Az egyöntetűség kedvéért azonban itt is beszélhetünk reflexiós jelenségekről, jól tudva azonban azt, hogy ebben a felfogásban szereplő reflexiós tényezőnek tulajdonképpen nincsen fizikai értelme, hanem az csupán csak egy számítási mennyiség.

Az ütközési csillapítás értékét a p reflexiós tényezővel is ki lehet fejezni. A ... 3. alatti egyenlet ugyanis így is írható:

$$b_{\bar{u}k.} = \log \left| \frac{Z_1 + Z_2}{2 \sqrt{Z_1 Z_2}} \right| = \log \left| \frac{\frac{Z_1}{Z_2} + 1}{2 \sqrt{\frac{Z_1}{Z_2}}} \right| ; \dots 4)$$

$$\text{de lévén } p = \frac{Z_2 - Z_1}{Z_2 + Z_1}, \text{ ahonnan } \frac{Z_1}{Z_2} = \frac{1 - p}{1 + p},$$

amit a ... 4. egyenletbe behelyettesítve kapjuk

$$b_{\bar{u}k.} = \log \left| \frac{\frac{1 - p}{1 + p} + 1}{2 \sqrt{\frac{1 - p}{1 + p}}} \right| = \log \left| \frac{1 - p + 1 + p}{2 \sqrt{(1 - p)(1 + p)}} \right| \text{ vagyis}$$

$$b_{\bar{u}k.} = \log \left| \frac{1}{\sqrt{1 - p^2}} \right| \dots 5)$$

Érdekes, hogy az ütközési csillapítás még a gyakorlatban előforduló legrosszabb illesztéseknél sem túlságosan nagy. Ha pl. választjuk $Z_1 = 150$ és $Z_2 = 600$ ohm értéket, ami a vivőfrekvencia tartományban kb. a papírkábelek és légvezetékek hullámellenállásai abszolút értékének felel meg, úgy az ütközési csillapítás értéke

$$b_{\text{üik.}} = \log \left| \frac{600 + 150}{2 \sqrt{600 \cdot 150}} \right| = \log \left| \frac{750}{2 \sqrt{4 \cdot 150^2}} \right| = \log \left| \frac{750}{600} \right|,$$

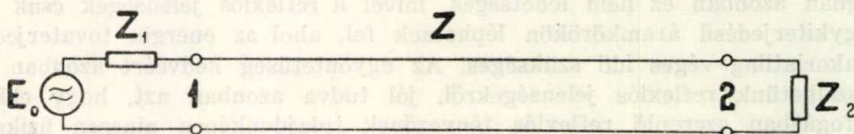
vagyis

$$b_{\text{üik.}} = \log. 1.25 = 0.22 \text{ néper,}$$

ami a viszonylagos nagy reflexiós tényező ($p = \frac{Z_1 - Z_2}{Z_1 + Z_2} = \frac{450}{750} = 0.6$) mellett is meglehetősen kis érték.

2. Az áramkörben csupán csak egyetlen reflexiós hely van.

Legyen adva egy homogén, „b” hullámcsillapítással és Z hullámellenállással bíró távbeszélő áramkör (pl. 3 mm-es kettős bronzlégvezeték), melyet

$$g = b + ja.$$

2. ábra.

a kezdő és végpontokon Z_1 , illetőleg Z_2 komplex ellenállásokkal zártunk le (1. ... 2. számú ábrát). Az 1-es kezdőpont legyen az adás oldal, a távoli 2-es pedig a vétel oldal. Az összeköttetésnek jelenleg két reflexiós helye van, amennyiben mind Z_1 , mind Z_2 értéke a Z hullámellenállás értékétől különbözik. Ha feltesszük egyelőre, hogy $Z_2 = Z$, tehát a távoli vég reflexiómentesen van lezárva, akkor a vezeték közeli végén (1) mérhető impedancia szintén Z . Ezzel tehát a Z_1 belső ellenállású oszcillátor Z impedanciával ütközik a vezeték elején, úgy hogy itt az ütközési hibából kifolyólag

$$b_{\text{üik.}} = \log \left| \frac{Z_1 + Z}{2 \sqrt{Z_1 Z}} \right|$$

ütközési csillapítás áll elő. Minthogy azonban a vonal elején fellépő feszültség E_1 , az üzemi csillapítás ebben az esetben a 2. formula szerint

$$b_{\text{ü}} = \log \left| \frac{E_0}{2E_1} \cdot \frac{E_1}{E_2} \cdot \sqrt{\frac{Z}{Z_1}} \right| = \log \left| \frac{E_0}{2E_1} \sqrt{\frac{Z}{Z_1}} \right| + \log \left| \frac{E_1}{E_2} \right|;$$

azonban, mert

$$E_1 = \frac{E_0 Z_1}{Z_1 + Z}$$

és a csillapítás közismert definíciója szerint

$$\log \left| \frac{E_1}{E_2} \right| = b,$$

a keresett üzemi csillapítás a következő alakot veszi fel:

$$b_{\bar{u}} = b + \log \left| \frac{Z_1 + Z}{Z} \sqrt{\frac{Z}{Z_1}} \right| = b + \log \left| \frac{Z_1 + Z}{2\sqrt{Z_1 Z}} \right| = b + b_{\text{üik.1.}}$$

Az üzemi csillapítás tehát a jelen esetben a hullámcsillapítás és az ütközési csillapítás összege.

Hasonlóan mutatható ki az előbbi szabály érvényessége akkor is, ha a vonal eleje van reflexiómentesen lezárva ($Z_1 = Z$). Ekkor ugyanis a vonal elején belépő feszültség E_1 értéke a tökéletes illesztés miatt $\frac{1}{2} E_0$ lenne akkor, ha a vonal távoli vége szintén Z impedanciával volna lezárva. A vonal végére eső feszültség ilyenkor a hullámcsillapítás törvényei szerint $\frac{E_0}{2} e^{-b}$; ha most a Z véglezárást a vonal végéről levesszük, a végen fellépő üresjárású feszültség vagy elektromotoros erő, lévén a vonal belső ellenállása szintén Z , az előbbinek kétszerese lesz ($E_0 e^{-b}$). A vonal vége tehát az ismert „Thévenin”-féle tétel szerint olyan áramforrásnak tekinthető, melynek belső ellenállása Z és elektromotoros ereje pedig $E_0 e^{-b}$. Az így megérkező látszólagos teljesítmény

$$N_2 = E_0 e^{-b} \frac{Z_2}{Z_2 + Z} \cdot \frac{Z_0 e^{-b}}{Z_2 + Z},$$

míg az oszcillátorból kivethető optimális látszólagos teljesítmény

$$N_1 = \frac{E_0}{2} \cdot \frac{E_0}{2Z}.$$

Ezek alapján a keresett üzemi csillapítás

$$b_{\bar{u}} = \log \left| \sqrt{\frac{\frac{1}{4} E_0^2 \cdot \frac{1}{Z}}{E_0^2 \frac{e^{-2b} Z_2}{(Z_2 + Z)^2}}} \right| = b + \log \left| \frac{Z_2 + Z}{2\sqrt{Z_2 Z}} \right| = b + b_{\text{üik.2.}}$$

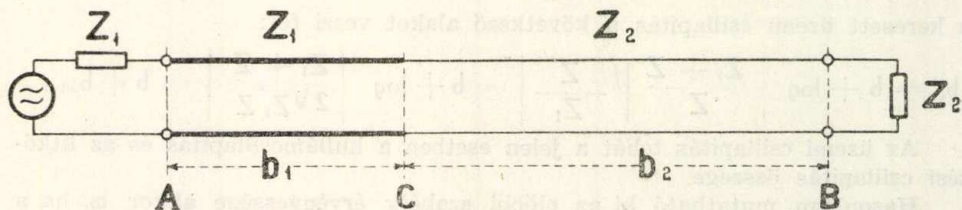
Az üzemi csillapítás itt is ugyanolyan alakkal bír, mint az előbbi esetben.

Ugyancsak ez a szabály érvényes akkor is, ha a Z_1 véglezárást, mely az oszcillátort tartalmazza, egy Z_1 hullámellenállású homogén vonal elejére kapcsoljuk, és ennek a vonalnak túlsó végét egy Z_2 hullámellenállású ugyancsak homogén vonallal folytatjuk, továbbá ez utóbbi vonalat a távoli végen Z_2 impedanciával zárjuk le (reflexió = 0). Ennek az áramkörnek alakját szematikusan mutatja a 3. sz. ábra.

Legyen a két összekapcsolt vonal hullámcillapítása sorra b_1 és b_2 , akkor bizonyítás nélkül is könnyen belátható, hogy az egyetlen reflexiós hely (C) miatt az A és B pontok közötti üzemi csillapítás értéke

$$b_{\bar{u}} = b_1 + b_2 + b_{\bar{u},k, c}.$$

Ebből az egyenletből rögtön levonhatjuk az alábbi tanulságot:

3. ábra.

Tanulság: 1. Ha az áramkörben csak egyetlen reflexiós hely van, az üzemi csillapítás értéke a hullámcillapítások összegét csupán az ú. n. ütközési csillapítással múlja felül.

A vivőáramú frekvencia-tartományban, — kivéve annak legalsóbb részét (6—10 kc.), a hullámellenállások értékei gyakorlatilag ohmikus jellegűeknek tekinthetők. Ennek következtében az ütközési csillapítás értéke gyakorlatilag megközelítően állandó az egész átviteli frekvenciasávban. Értéke, mint már láttuk, egy kb. 150 ohm hullámellenállású kábeláramkör és egy nagyjában 600 ohm hullámellenállású 3 mm-es légvezeték áramkör között, nem nagy, mindössze 0.22 néper.

Feltűnő, hogy ha $|p| = \left| \frac{Z_1 - Z_2}{Z_1 + Z_2} \right|$ mérsékelten kicsinnyé válik, az ütközési tényező teljesen jelentéktelenné lesz. Az 5. sz. formula jobb oldalának logaritmikus kifejezése ugyanis sorbafejthető az alábbi módon:

$$b_{\bar{u},k} = \log \left| \frac{1}{\sqrt{1 - p^2}} \right| = -\frac{1}{2} \log(1 - p^2) = \frac{1}{2} p^2; \quad \dots 6)$$

ha példaképen $p = 20\%$ -os értékkel bír ($p = 0.2$), ami már nem is oly túlságosan kicsiny, az ütközési tényező

$$b_{\bar{u},k} = \frac{1}{2} \cdot 0.04 = 0.02 \text{ néper,}$$

ami már valóban jelentéktelen érték.

A 2 és 3 mm-es légvezeték közti reflexiós tényező a vivőfrekvenciás tartományokban megközelítően

$$p = \left| \frac{680 - 640}{680 + 640} \right| = \left| \frac{40}{1320} \right| = 0.03,$$

amit a 6. egyenletbe helyettesítve, valóban elhanyagolhatóan kicsiny ütközési csillapítást kapunk.

Tanulság: 2. A 2 és 3 mm-es bronzlégvezetékek ütközésénél, amennyiben a végeken a vivőáramú berendezések elég jól vannak illesztve, az ütközési csillapítás oly kicsiny, hogy egyáltalán nem jön tekintetbe. Ugyanez áll nagyjában a többi postai légvezeték-típusokra is, kivéve a vasvezetéseket, melyeket tudvalevőleg nem szabad vivőáramú üzemben alkalmazni.

Légvezetékek ütközésénél a vivőfrekvenciás üzemben tehát általában nem használunk transzformátor-illesztést.

Betriebsdämpfung der aus verschiedenen Fernsprechleitungstypen zusammengebauten inhomogen Stromkreise im Trägerfrequenzbereich. I. Teil: Der Stromkreis besitzt bloss eine einzige Reflexionsstelle. Dr. IVÁN TOMITS, Technischer Postdirektor.

Der Verfasser behandelt auf theoretischem Grund die Verhältnisse der Betriebsdämpfung der inhomogen Fernsprechstromkreise auf Trägerfrequenzbetrieb. Er gibt zunächst die allgemeine Definition der Dämpfung bekannt und darauf befasst er sich mit solchen Stromkreisen, in welchen sich bloss eine einzige Reflexionsstelle befindet. In Zusammenhang definiert er den Begriff der Stossdämpfung.

Affaiblissement composite des circuits inhomogènes composés des types de lignes téléphoniques différents dans le régime de fréquence porteuse. Ière partie: Le circuit consiste d'un seul lieu de réflexion. M. le Dr. IVÁN TOMITS, Directeur Technique de poste.

L'auteur traite sur une base théorique les rapports de l'affaiblissement composite des circuits inhomogènes sur l'exploitation de fréquence porteuse. En premier lieu, il fait connaître la définition générale de l'affaiblissement et ensuite, il s'occupe de tels circuits dans lesquels il n'existe qu'un seul lieu de réflexion. En connexion, il définit la notion de l'affaiblissement de collision.

Szerkesztői üzenetek.

L. Z., Budapest 53. Az utólag érkezett eredeti szállítólevelek alapján beszedett díjakat az A. 5. Szab. 119. § 8. pontjában meghatározott módon kell elszámolni.

Sz. P. Cece. Kosírba font palackot (demijont) a posta üres állapotban az ürtartalomra való tekintet nélkül, folyadékkal azonban csak legfeljebb tíz literig terjedő ürtartalommal fogad el szállításra. (Lásd 69. § 14. pont.) Ez a rendelkezés a rendes díjú és a díjkedvezményes személynévi csomagokra egyaránt vonatkozik.

B. S. Sümeg. A karácsonyi szolgálattal kapcsolatban postamester úr álláspontja helyes.

J. B. Miskolc. Az A. 1. Szab. 100. § 1. pontjában foglaltak alapján a feladó vagy meghatalmazottja a postautólevélről annak postai szállítása alatt bármikor utólag is járulékosan Pl. címváltozást kérhet. Ha a postautólevél a felvevő postahivatalnál van, a Ld. 55. §-a értelmében a kérelem teljesítéséért egy 20 g-s helyi ajánlott levél díját kell leróni.

R. S., Nyiregyháza. Elmélet—Gyakorlat című rovatunkban válaszolunk. A kérdést egyébként a vezérigazgatóság 231.092/1944. számú rendeletével a P. R. T. útján rendezti.

Érdekes kérdések.

Interessante Fragen. — Questions intéressantes.

Újabb pályatételünk:

7. A rádiónyugtákat a kassai rádiódíjnyilvántartó hivatal kézbesítő kerületenként s kötegelve küldi meg a hivataloknak. A nyugták a kötegekben egymással a perforálás mentén összefüggenek; a nyugtákat a kézbesítőknek kell szétválasztaniok és a kézbesítőjárás szerint rendezniök, a rádiódíjelszámoló a nyugtákat a kézbesítőktől minden nap átveszi és számbaveszi. A nyugták első kiosztása s a hó első napjain való számbavétele sok időt igényel. Milyen módon lehetne az első nyugtá-kiosztást és a nyugták első átadását, illetőleg átvételét megkönnyíteni? (Dóczy István m. kir. postafelügyelő díjnyertes pályatétele.)

Pályázati határidő 1944 szeptember 30. A pályázati feltételek azonosak lapunk folyó évi 1. számában közölt 1 pályatételünk (28. oldal) feltételével.

Pályázati eredmény.

Az 1944. évi 4. számban közölt 4. pályatétel a következő volt:

A belföldi címre feladott utánvételes csomagot tévedésből hadműveleti területre utánküldik és ott a címzettnek az utánvételi összeg beszéde nélkül kézbesítik. Jogos-e a feladó kártérítési igénye?

Öt pályamunka érkezett be. Ezek közül a kérdést legjobban a „Gondatlanság” jellegű pályamunka oldotta meg. Szerzője dr. Zelei József m. kir. postatanácsos (Postavezérigazgatóság 4. ü. o.) 60 pengő jutalomban részesült.

*

Dr. Zelei József m. kir. postatanácsos jutalomban részesített pályamunkája:

Amikor a feladó utánvételes csomagját postára adta, kétoldalú kötetmi szerződés létesült, amelynek egyik alanya a m. kir. posta, a másik pedig a csomag feladója. A szerződés tárgya két egymástól el nem választható szolgáltatás, mégpedig

a csomag szállítása és a kapcsolatos pénzkövetelés beszéde utánvétel alapján.

A m. kir. posta s a feladó között — mivel külön megállapodást nem létesítettek — hallgatólagos akaratmegegyezés jött létre, hogy a szóbanforgó szolgáltatások teljesítése tekintetében egymást kölcsönösen csak azok a jogok és kötelezettségek illetik, amelyeket a Budapesti Közlöny 1935. évi május hó 31-én megjelent 122. számában közzétett Postaüzleti Szabályzat (A. 1. Szab.) ilyeneként megemlíti.

Az előbbieknél megfelelően vizsgálódásom a következőkben csak arra szorítkozik, hogy a szóbanforgó csomag kapasan a felvevő, valamint a leadószolgálat során milyen kötelezettségek illetik a feladót és a m. kir. postát, továbbá, hogy ezek a Postaüzleti Szabályzatban pontosan meghatározott kötelezettségek a szerződő felek cselekményein keresztül mennyiben mentek teljesedésbe.

Mindenekelőtt a Postaüzleti Szabályzat idevonatkozó rendelkezéseit idézem:

1. Az A. 1. Szab. 50. § 5. pontja alapján „Az utánvételes csomag címlapjának felső

részen szembetűnő betűkkel írt vagy nyomtatott „Utánvétel“ jelzést kell alkalmazni. E mellé a beszedendő utánvételi összeget pengőértékben arab számokkal és az összeget belföldön magyar betűkkel is tisztán, olvashatóan minden törlés, vakarás és kiigazítás nélkül kell kiírni..... Az utánvételi összeg alá a feladó olvashatóan latin betűkkel feljegyezni köteles nevét, foglalkozását és pontos címét.“

2. Az A. 1. Szab. 50. § 6. pontjában foglaltak szerint „..... a feladónak az utánvétellel terhelt csomaghoz utánvételes postai szállítólevelet kell használnia..... Az utánvételi lap címzettjeként a feladónak saját címét..... kell felírnia.“

3. Az A. 1. Szab. 94. § 1. pontja szerint „..... A csomagok utánküldése bárhova csak a feladó vagy a címzett kívánságára történhetik.“

4. Az A. 1. Szab. 96. § 1. és 4. pontja szerint „A küldemény kézbesíthetetlenül válik..... ha a címzett lakóhelyét..... megváltoztatta és a küldeményt utánküldeni nem lehet..... A kézbesíthetetlen küldeményeket a posta a feladási..... helyre küldi vissza.“

5. Az A. 1. Szab. 50. § és 75. § 1. pontja értelmében „..... A posta az utánvételes küldeményt a címzettnak csak az utánvételi összeg beszedése után kézbesíti és a beszedett összeget a feladóhoz eljuttatja..... a feladó..... javára elszámolja.“

A Postaüzleti Szabályzatból idézett üzleti (ügyleti) feltételekkel kapcsolatban a pályatétel szövegéből kitűnő, vitán felül álló tényként kell megemlítenem, hogy a feladó az 1—2. pont alattiakban vállalt kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette, illetőleg a feladót olyan szándékosság, vagy gondatlanság, amely a bekövetkezett kárért való felelősséget személyéhez kapcsolja, nem terheli.

Nem állítható ugyanaz a másik szerződő félről, a m. kir. postáról. A csomag címzettje ugyanis a címiraton feltüntetett lakóhelyét megváltoztatva, hadműveleti területre távozott, a 3. pont alatti rendelkezésnek megfelelően tehát a csomagot csak a feladó, vagy a címzett kívánságára lett volna szabad utánküldeni.

Tényként fogadva el azt, hogy a 3. pont alattiak szerinti utánküldést kérő nyilatkozat sem a feladó, sem a címzett részéről nem történt, nyilvánvaló, hogy a m. kir. posta szerződésszegéssel egyenlő hibát követett el azzal, hogy a csomagot kézbesíthetetlenként való kezelés helyett utánküldte. A szerződésszegésből folyó felelősség szempontjából teljesen közömbös, hogy az utánküldés — a feladó vagy címzett kívánsága nélkül — hadművelési területre, avagy esetleg más belföldi rendeltetési helyre történt-e.

A m. kir. postát a pályatételben szereplő csomag utánküldésével kapcsolatban magánjogi vétkesség (gondatlanság, vagy szándékosság) is terheli, ha figyelembe vesszük, hogy a tábori postaszolgálatban utánvételi forgalom nincsen, ennél fogva hadművelési területre utánvételes csomagot még a feladó, vagy a címzett kifejezett kívánságára sem szabad utánküldeni. Amikor tehát az utánküldés mégis megtörtént, a m. kir. posta a 4. pont alatt idézett Postaüzleti Szabályzati rendelkezés figyelmenkívül hagyásával követett el másik hibát, szerződésszegést.

Az imént említett szerződésszegések következményeként került a szóbanforgó csomag olyan szállítási útvonalra (tábori posta), amelyen az utánvételes csomaggal kapcsolatos kárveszély, illetőleg a m. kir. postának a polgári postai szállítási útvonalon fennállott kockázata lényegesen megnövekedett, s már az elegendő mértékben indokolja azt, hogy a m. kir. posta ebben a vonatkozásban felelősséget, helytállást vállaljon.

Az előadottak alapján nem lehet kétséges, hogy a feladót ért kár, mint következmény kizárólag a m. kir. posta mulasztásaival van közvetlen, jogi értelemben vett oksági kapcsolatban. A feladó kára ugyanis abból származott, hogy a m. kir. posta a csomagot gondatlansággal párosult szerződésellenesen olyan kárveszéllyel teletüzdelt szállítási útvonalra terelte, amelynek végén a kár — az utánvételi összeg 5. pont alatt vállalt beszedésének és a feladóhoz való eljuttatásának elmaradása — be is következett. Ez másképpen azt is jelenti, hogy a m.

kir. posta a kétségtelenül elkövetett mulasztásaival olyan tényállást teremtett, amelynek alapján a feladó részéről vele szemben támasztott kártérítési igény alól magát kimenteni nem tudja, illetőleg amelynek alapján a feladó a m. kir. postától kártérítést sikerrel követelhet.

Az előbbi jogászai érvelésen nyugszik — véleményem szerint — az A. 1. Szab. 106. § 5/b. pontja is. E szerint „Utánvételes küldeményeknél a posta felelős, ha valamely utánvétellel terhelt küldeményt a posta hibájából az utánvételi összeg beszédése nélkül kézbesítettek, feltéve, hogy a címzett valamely tényleges érték birtokába jutott, s ez tőle vissza nem szerezhető, a valódi kárért az utánvételi összeg erejéig.“

A szigorú jognak a fentiek szerinti alkalmazása alapján tehát a feladó kártérítési igénye jogos.

Elmélet — Gyakorlat.

Theorie — Praxis. — Théorie — Pratique.

25. A Táv. Kez. 30. §-ának 2. pontja szerint a gépen (hallás vagy szalag útján) felvett utalványtávirat adatait a gépkezelő köteles a vezetékjegyzőkönyvben (vezeték- és kiadójegyzőkönyvben) a megfelelő rovatba olvashatóan bejegyezni és utvanott a jegyzet rovatba nevét olvashatóan és tisztán beírni.

Az említett § 3. pontja szerint az ellenőrző tisztviselő köteles az utalványtáviratot megvizsgálni, a vezetékjegyzőkönyvbe beírt adatokkal összehasonlítani s az utalványtávirat átvételét a vezetékjegyzőkönyvbe név aláírásával nyugtáznia.

Ezzel kapcsolatban kérdés, hogy a gépkezelőnek a vezetékjegyzőkönyvbe az utalványtáviratnak milyen adatait (felvevőhivatal, bevételi szám, összeg, címzett neve) kell beírnia, továbbá az az ellenőrző tisztviselő szalagos vétel esetében köteles-e a szalagot visszahajtani és az utalványtávirat adatait a szalaggal egyeztetni? Felelős-e az ellenőrző tisztviselő az utalványtávirat csonkításért?

A gépen, szalagon vagy hallás után vett utalványtáviratnak a pontos vételi idejét, a távirat pénztári számát, a szószámot és az esetleges különleges kezelésre vonatkozó megjelölést kell a gépkezelőnek a vezetékjegyző-

könyvbe bejegyeznie; tehát csak az adatokat, amelyekre a vezetékjegyzőkönyvnek rovatai vannak.

Szalagos vételnél az ellenőrző tisztviselő a szalag visszagombolyításával is köteles ellenőrizni a címzett nevét és az utalványozott összeget, vagyis az utalványtávirat lényeges adatait. Az utalványtáviratnak a szalaggal való teljes összehasonlítása és egyeztetése ezeken az adatokon kívül az ellenőrző tisztviselőnek nem kötelessége, ennél fogva az utalványtávirat ellenőrzése alá nem eső részeiben előforduló csonkításokért az ellenőrző tisztviselő nem felelős. (Beküldött kérdés.)

26. Távirat szövegében „újpárnak“ szó díjazás szempontjából egy szónak tekintendő-e?

Nem.

A Táv. Kez. Függelékének „Példák meg nem engedett szóösszevonásokra“ című felsorolásában az „újpár“ szó a táviratokban két szónak számít. (Beküldött kérdés.)

27. Díjazás szempontjából hány szónak kell számítani a táviratban a „Tábori posta B 648“ szavakat?

Ha a távirat címében, mint rendeltetési hely szerepel, egy szónak, a távirat szövegében három szónak.

A tábori postahivatalok neve a „Tábori posta“ vagy „Táboriposta“ szavakból, illetőleg szóból s ezt követőleg a táboriposta megkülönböztető jelzéséből (rendszerint betű és szám) áll. E kettő együtt a tábori posta neve.

A B. 1. Szab. 30. § 1/a, illetőleg 1/b pontja szerint a távirat címében a rendeltetési

távíróhivatálnak a szükséges megjelölésekkel kiegészített neve mindig egy szóznak számít.

Ha a távirat szövegében fordul elő a tábori posta neve, azt az általános szószámítási szabályok szerint kell díjazni. A tábori postának betűből és számból álló megjelölését öttegyenként kell egy szóznak számítani; a példa szerinti „Tábori posta B 648” tehát a szövegben három szóznak számít. *(Beküldött kérdés.)*

28. Az ébresztő szolgálat rendszeresítve van-e a rendkívüli foly-

tonos távbeszélő szolgálatot tartó központoknál?

Nines.

A C. 1. Szab. 68. §. 1. pontja értelmében csak a folytonos éjjel-nappali szolgálatot tartó távbeszélő hálózat előfizetője kérhet ébresztést. Előből a szempontból folytonos szolgálatnak csak a rendszeresített szolgálat számít. *(Beküldött kérdés.)*

HIREK.

Nachrichten. — Nouvelles.

A segélyezésre igényjogosult családtagok körének kiterjesztése a posta betegbiztosító intézetnél. A m. kir. posta betegségi biztosító intézete a postaszemélyzet körében több oldalról megnyilvánult kívánságnak megfelelően az intézet a segélyezésre igényjogosult családtagok körének kiterjesztését kérte a m. kir. belügyminiszter úrtól. A belügyminiszter a kérelmet teljesítette és hozzájárult ahhoz, hogy az intézet a kiterjesztéssel járó költségek pénzügyi fedezetének biztosítására a betegségi biztosítási járulékkülsőket felemelje.

Ennek megfelelően az intézet a Posta Rendeletek Tára 1944. évi 30. számában közzétett 346/1944. számú közleménye útján a járulékkülső megállapítását és a családi igényjogosultságot 1944. évi augusztus hó 1-től kezdődő érvénnyel a következőkben szabályozta:

1. Az alapszabály 5. §-a szerinti betegségi biztosítási járulék a járulékfizetés szempontjából számításba veendő illetmények öt százaléka, a táppénzsegélyre jogosult alkalmazottak után pedig az illetmények hat százaléka.

2. A segélyezésre igényjogosult családtagok a következők:

(1) A biztosított

- a) felesége,
- b) férje,

c) törvényes vagy törvényesített édes vagy mostoha gyermeke, továbbá kormányhatósági megerősítéssel örökbefogadott gyermeke,

d) teljes árvaságra jutott anokája,

e) testvére,

f) törvényes nagyatya vagy nagyanyja,

g) törvényes édesatya vagy édesanyja.

(2) A feleség csak akkor igényjogosult, ha a biztosítottal közös háztartásban él.

(3) A férj, az édesatya, édesanyja, a nagy-

atya vagy nagyanya csak akkor igényjogosult, ha 60. életévét betöltötte és a biztosított saját háztartásában tartja el.

(4) A törvényes édes, mostoha és örökbefogadott gyermek, az unoka és a testvér csak a 16. életévének betöltéséig igényjogosult, ha a biztosított saját háztartásában tartja el.

(5) Minden további igazolás nélkül igényjogosult családtag az, aki után a biztosított családi pótlékot, nevelési pótlékot, családi segélyt, gyermeksegélyt vagy nevelési járulékot kap.

(6) Korhatárra tekintet nélkül igényjogosult az a családtag, aki valamely testi vagy szellemi fogyatkozás következtében teljesen keresésképtelen. Igényjogosult továbbá a (4) bekezdésben felsorolt az a családtag, aki 16. életévét betöltötte ugyan, de hivatásbeli kiképzésének vagy tanulmányai folytatásának okából nem kereshet és ezért eltartásra szorul, — legfeljebb azonban 24. életévé betöltéséig.

(7) Nem igényjogosult az a családtag, aki biztosításra kötelezett, vagy önként biztosított, továbbá az sem, akinek bármiféle forrásból származó jövedelme vagy keresete eléri, vagy meghaladja azt az összeget, amelynek alapulvétele mellett a családi pótlék szempontjából a gyermeket a fennálló rendelkezések értelmében ellátottnak kell tekinteni.

(8) A keresésképtelenséget hatósági orvosi bizonyítvánnyal, egyéb körülményeket helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni.

(9) A szülőtlén vagy a szülőtlennel egy tekintet alá eső árvák csak a családtagok javára megállapított segélyezésben részesülnek.

Az előbbieken közölt szabályozásban felsorolt családtagok közül olyanoknál, akik után a biztosított családi pótlékot, nevelési pótlékot, családi segélyt, gyermeksegélyt, vagy ne-

velési járulékot nem kap, a saját háztarásban eltartást, illetőleg hogy a 16. életévét betöltött családtag hivatásbéli kiképzésének vagy tanulmányai folytatásának okából nem kereshet és ezért eltartásra szorul, helyhatósági bizonyítvánnyal, a testi vagy szellemi fogyatkozás következtében eltartásra szoruló családtagnál pedig a keresőképtelnséget hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni.

A biztosított által beszerzett hatósági igazolás alapján az igényjogosult családtagnak a vényfüzetbe való bejegyzését rövid beadványban a vényfüzet és a hatósági bizonyítvány csatolása mellett az intézet igazgatóságától közvetlenül kell kérni.

Kari egyesületek vezetőinek értekezlete. Július 26-án a postás kari egyesületek vezetőinek értekezletén a Vezérigazgató Úr is megjelent és személyesen tájékoztatta a résztvevőket a postáság egyetemet érintő időszéri kérdésekről. A kari egyesületek fontossága sohasem volt olyan nagy mint a mostani időkben — mondotta. Az egyesületek vezetői tartásuk fenn a szoros összeköttetést egyrészt a tagokkal, másrészt a posta vezetőségével. Így megismerik a kívánságaikat és megismerik a rendelkezésre álló lehetőségeket is. A kölcsönös tájékozódás egymás munkájának

megismeréséhez és fokozottabb megbecsüléséhez vezet. Az egyesületek lapjait is fel kell használni erre a célra. Súlyt helyez arra, hogy az egyesületek vezetőit időnként tájékoztassa a személyzetet érintő fontosabb kérdésekről; ezért megfelelő időközökben hasonló értekezleteket fog összehívni.

A személyzeti és előmeneteli viszonyok várható alakulásáról, a közellátási kérdésekről, a bombakárosult postás családok segélyezéséről és a kitelepítés időszéri kérdéseiről a posta-vezérigazgatóság illetékes vezetőtisztviselői tájékoztatták az értekezlet résztvevőit.

Gázmise a postás hősi halottakért.

A m. kir. posta július 15-án a városmajori plébánia templomban gázmise keretében emlékezett meg hősi halottairól. A gyászmisén megjelentek — élükön dr. Kuzmich Gábor vezérigazgatóval — a vezérigazgatóság és a budapesti igazgatóságok vezetői, illetve főtisztviselői, a postáskari egyesületek képviselői, valamint a honvédelmi minisztérium kiküldöttei. A gázmise végén kegyeletes méltató szavak hangzottak el a második világháború postás-hőseiről.

A Postás Sport Egyesület július hó 18-án tartotta a közgyűlést előkészítő választmányi ülését.

Könyvszemle.

A m. kir. posta szervezete és igazgatása. A közelmúltban hagyta el a sajtót ezzel a címmel dr. Pázmány Odön m. kir. postaigazgató 424 oldalas könyve. A postai szakirodalom egy eddig nagyrészt érintetlenül hagyott területét felelelő, nagyobb lélegzetű mű került ezzel a postatársadalom munkaasztalára. A hivatali igazgatás minden mozzanatára figyelmező vas-kötet ugyanis tartalmi összeállításánál, rendszerességénél és nyomdatechnikai kiállításánál fogva hasznos és minden bizonnyal kedvelt kézi könyv lesz nemcsak magának a hivatalvezetőnek, de a főnöki iroda személyzetének és a munkakörét szélesebb látókörben szemlélő beosztott tisztviselőnek is. Mindezen túl szolgálja azt a célt, amelynek érdekében voltaképpen megszületett: az új hivatalvezetői nemzedék elméleti képzését.

A könyv tartalmi ismertetésére nincs eleghető helyünk. Csak nagyvonalakban érintjük tartalmát. A posta fogalmának lerögzítése után a postajogot alkotó törvényeket, rendeleteket és szabályzatokat ismerteti, majd a nemzetközi kapcsolatokkal és egyezményekkel fog-

lalkozik apró, áttekinthető címekre bontva mindvégig az anyagot. A posta szervezete és működési területe a második fejezet. A posta személyzetmegoszlását és jogviszonyát közel százötven kiscím alatt tárgyalja. Egyik legszébb és gyakorlatban legjobban hasznosítható a közigazgatási vizsgálatokról és büntető rendelkezésekről szóló fejezet.

Ismerteti ezután a posta költségvetését, a költségvetés technikáját, foglalkozik a statisztikával, az országmozgósítás postai vonatkozásaival, majd külön fejezetet szentel a posta személyzet szociális gondozásának is. Több mint ötven kiscímet kapott a hivatalszervezés és hivataligazgatás fejezete. A jövő hivatalvezetői bizonyára ezt a részt forgatják majd legszívesebben. Nem ok nélkül. A hivatalok ügyintézéséről és ügykezeléséről szóló rész — mint annyi más kérdés a könyvben — ugyan-csak régi hiányt pótol pusztán azzal, hogy megíródott és közreadott. A függelékek 16 áttekinthető táblázata a változásnak kitett anyagot tartalmazza.

A POSTA FORGALMA.

1944. június.

Ismerteti: Dr. KANYÓ ÖDÖN m. kir. postatanácsos.

Der Verkehr der Post. Die folgenden Angaben beziehen sich auf den Verkehr der wichtigeren Dienstzweige im Vergleich mit den Ergebnissen des letzten Monates des vorigen Jahres.

A folyó évi június havi forgalom 3,8 százalékkal volt kisebb, mint a május havi. A csökkenésnek ez a mértéke nagyobb, mint amelyet a korábbi években június hónapban rendszerint tapasztalhattunk. Az utolsó 10 év június és május havi adataiból számított átlagos havi eredményeknél ugyanis ez a csökkenés mindössze 1 százaléknak felel meg. Bár a forgalom alakulása a folyó év első felében még mindig kedvezőbb volt, mint az előző év megfelelő hónapjaiban, az emelkedés mértékében — különösen április hónaptól kezdődőleg — fokozatos mérséklődés észlelhető. Míg a folyó évi január havi forgalom az 1943. év megfelelő hónapjához képest 17,1, a februári 20,9, a márciusi pedig 19,8 százalékkal volt nagyobb, addig ez az emelkedés április hónapban már csak 10,8, májusban 6,9, júniusban pedig mindössze 4,1 százalékos volt.

A postai üzletág körébe tartozó egyes küldeményfajták forgalmának alakulását vizsgálva, különösen a csomagok és a csekk be- valamint kifizetések darabszámának nagymértvű csökkenése szembetűnő az előző év június havi eredményéhez képest. A nemzetközi postaforgalomban az ajánlott küldemények száma 14,6, a csomagoké pedig 52,9 százalékkal volt kevesebb, mint az előző év-

Le trafic de la poste. Les données suivantes se rapportent au trafic des services principaux en comparaison avec les résultats du mois dernier de l'année passée.

ben. A folyó évi május hónaphoz képest csak a közönséges levélpostai küldemények darabszáma emelkedett.

A távközlési üzletágak közül a táviró üzletág forgalmának alakulása a legkedvezőbb. A felvett táviratok száma a május havhoz képest 11.000-el (1,3%-kal) emelkedett. A számlált helyi távbeszélgetések száma az előző hónaphoz képest körülbelül 700.000-el (3,5 százalékkal) csökkent. A június hó végén nyilvántartott rádió engedélyesek száma 5.010-el volt kevesebb, mint május hónapban. A rádió engedélyesek száma az előző hónaphoz képest Budapesten 6.515-el csökkent, vidéken azonban 1.505-el emelkedett.

A munkaegységekben kifejezett forgalom 95,4 millió munkaegység volt. Ez a szám 4,1%-kal több, mint az előző év június havában elért eredmény. A postai üzletág 12,1, a táviró 21,8 és a rádió 4,6%-kal emelkedett, a távbeszélő üzletág forgalma azonban 14,2%-kal csökkent. Az előző hónaphoz képest a postai üzletág 5,8, a táviró 0,7, a távbeszélő 1,1 százalékkal csökkent, a rádió üzletág pedig 1,3 százalékkal emelkedett. Az 1944. év első hat hónapjának forgalma 13,2 százalékkal haladta meg az 1943. év ugyanezen időszakában elért forgalmat.

Megnevezés	1000 darab, illetve 1000 pengő		1944 júniusában 1943 júniusához képest több (+) kevesebb (-) %-ban
	1944 június	1943 június	
Közönséges levélpostai küldemény (feladás)	9 386	90.349	+ 5,6
Ajánlott levélpostai küldemény (feladás)	2.244	1.740	+ 29,0
Értéklevél és értékdoboz (feladás)	45	46	- 2,2
Kézi-, betét- és sommáscsomag (feladás)	2.029	2.336	- 13,1
Postautalvány befizetés darab	1.670	1.765	- 5,4
Postautalvány befizetés összeg	312.828	265.919	+ 17,6
Postatakarék és csekk befizetés darab	2.006	2.619	- 23,4
Postatakarék és csekk befizetés összeg	869.999	613.901	+ 1,7
Távirat (feladás)	879	727	+ 21,1
Számlált helyi távbeszélgetés	18.544	26.715	- 30,6
Kezdeményezett távolsági beszélgetés	1.516	1.500	+ 1,1
Távbeszélőállomás	187	187	—
Rádióengedélyes	899	856	+ 5,0

EGYESÜLETI ÉLET.

Kitüntetések. Dr. Forster Károly posta-vezérigazgató-helyettest a Német Birodalom vezére 1944. január hó 10-én kelt elhatározásával a Német Sasrend I. osztályú érdemkeresztjével tüntette ki az Európai Postaegyesület legutolsó kongresszusán — mint az egyik bizottság elnöke — végzett kiváló munkájának elismeréseképpen.

Rimóty Mihály postaműszaki főigazgató a német katonai szervekkel való együttműködés megszervezése terén végzett érdemes munkája elismeréseképpen ugyancsak megkapta a Német Sasrend I. osztályú érdemkeresztjét.

Tóth László postafőmérnököt a Német Sasrend II. osztályú érdemkeresztjével, Novák István postafőmérnököt pedig a Német Sasrend III. osztályú érdemkeresztjével tüntették ki.

Nyilas Miklós postamérnök a Kormányzói Dicséző Elismerés Magyar Koronás Bronz Erdemérmét kapta a hadiszalagon.

Nagy Tibor.

Megrendült lélekkel emlékezünk meg Nagy Tibor postaműszaki tanácsos kartársunkról, aki 1944. június 27-én egész családjával együtt a Budapest és környéke ellen intézett angolszász légitámadás áldozata lett.

Nagy Tibor 1899. szeptember 12-én született Szombathelyen. A kir. József műegyetemen szerzett gépészmérnöki oklevelet 1925-ben. Magánvállalatnál eltöltött egy év után 1926. május 18-án lépett a posta szolgálatába mint órabéres mérnök. 1929. júniusában dicsérettel tette le a postamérnöki szakvizgát.

1929-ben II. o. postatisztáé, 1935-ban I. o. postatisztáé, 1935-ben postamérnökké, 1941-ben postafőmérnökké nevezték ki. 1943-ban postaműszaki tanácsosi címet és jelleget kapott, majd 1944. elején kinevezték posztaműszaki tanácsossá.

Postai szolgálatát a budapesti táviró- és távbeszélő igazgatóságnál kezdte, majd a Krisztina távbeszélő központhban teljesített szolgálatot. 1930-ban áthelyezték Pécsre, 1939-ben visszahelyezték Budapestre és a posavezérigaz-

gatóság 6. ügyosztályába osztották be szolgálatlételre.

A posta műszerész tanonciskolájának tanára volt.

1940-ben Kárpátalja visszafoglalása alkalmával a honvédség érdekében teljesített kiváló szolgálatiért kormányzói dicséző elismerésben részesült a hadiszalag egyidejű adományozása mellett. Az elszakított országrészek visszafoglalása alkalmával végzett kiváló munkájáért kereskedelem- és közlekedésügyi, valamint honvédelmi miniszteri elismerésben is részesült. Megkapta a kárpátaljai, erdélyi és delvidéki emlékiratot.

A magyar posta egyik fáradhatatlan szorgalmu és nagyképzetségű tisztviselőjét vesztette el benne

Szeretett kartársunkat, aki izzó magyarságával, szeretetreméltó és bajtársias magatartásával is kitiűnt közülünk, június 30-an kísértük utolsó újára a mátyásföldi temető halottasházából.

Felmentések és megbízások. Fóth Lajos postafőigazgatót — vezetőhelyettesi megbízásától való egyidejű felmentése mellett — megbízták a pécsi postai igazgatóság vezetésével.

Losonczy György postai igazgató a pécsi postai igazgatóság vezetőjének állandó helyettesítésére kapott megbízást.

Dr. Györey Ferenc postai igazgatót a postavezérigazgatóság 10. ügyosztálya vezetőjének másodhelyettesi minőségben történt helyettesítésével való megbízása alól felmentették és egyidejűleg megbízták az említett ügyosztály vezetőjének állandó helyettesítésével.

Dr. Ruttner Béla postai igazgató a postavezérigazgatóság 10. ügyosztálya vezetőjének állandó helyettesítésére kapott megbízást.

Kinevezések. Az ezévi július havi kinevezések alkalmával 25 tagtársunk részesült cím- és jellegadományozásban, 52 pedig kinevezésben. A kitüntetettek, illetőleg kinevezettek névsorát a Posta Rendeletek Tára ezévi 31. száma közölte.

SZERKESZTŐSÉG:

XII., KRISZTINA-KÖRÚT 12. II. 220. TÁVBESZÉLŐ: 150—597.

MŰSZAKI KÖZLEMÉNYEK: (Társszerkesztő)

XI., VÁSÁRHELYI PÁL-U. 4/6. TÁVBESZÉLŐ: 258—280.

KIADÓHIVATAL:

XII., KRISZTINA-KÖRÚT 12. IV. 432. TÁVBESZÉLŐ: 156—841.

Előfizetési ár évi 16 P. Postai alkalmazottaknak évi 6 P.

Felelős kiadó: DR. LUKÁSZ ALFONZ m. kir. postatanácsos.